

Hietaselän lähienergiaosayleiskaava

KH 01.03.2022 § 54

VALMISTELIJA:

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen, p. 050 387 1973

Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, p. 050 591 7240

Utajärven kunnanhallitus on kokouksessaan 22.6.2021 § 41 käsitellyt Utajärven teollisuusalueen osayleiskaavan laatimisen tarvetta ja päättänyt laittaa kaavoituksen vireille niin, että kaavoitettava alue kattaisi Mustikkakankaan teollisuusalueen ja Hietaselän välisen alueen. Asiakokonaisuuden jatkovalmistelussa on kuitenkin edetty niin, että Utajärven teollisuusalue ja Hietaselän lähienergia-alue tulisi kaavoittaa omina osayleiskaavoinaan ja rytmittää aikataulut etenevien suunnitelmien mukaisesti.

Hietaselän alueelle laadittavan osayleiskaavan on tarkoitus mahdollistaa neljän tuulivoimalan, aurinkovoimaloiden sekä muun teollisen toiminnan rakentamista. Tuulivoimaloiden suunnittelusta ja rakentamisesta vastaa Skarta Energy Oy. Utajärven kunnan tavoite puolestaan on muodostaa uusi teollisuustoimintojen alue. Toimijoiden yhteinen tavoite on saada aikaan lähienergia-alue, jossa energian tuotanto ja kulutus tapahtuu samalla suurella kiinteistöllä.

Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) on tehtävä tilanteissa, jolloin tuulivoimahankkeen suunniteltu kokonaisteho ylittää 45MW tai kun voimaloiden lukumäärä on vähintään 10 kappaletta. YVA-menettelyä voidaan lisäksi soveltaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä yksittäistapauksissa hankkeisiin, joilla on todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. ELY-keskus linjaa YVA:n laatimisen tarvetta suunnittelun käynnistyessä.

Utajärven kunta ja Skarta Energy Oy ovat laatineet Hietaselän lähienergiaosayleiskaavan laatimiseksi kaavoitussopimuksen. Sopimuksessa linjataan mm. osapuolten vastuut ja kustannusten jako.

AFRY on osoittanut Skarta Energy Oy:lle tarjouksen Hietaselän lähienergiaosayleiskaavan laatimiseksi. Tarjous on suoriteperusteinen ja kokonaiskustannukseksi ilman laadittavia selvityksiä on arvioitu 67 000 € (alv 0 %). Tarkoituksenmukaista on, että Skarta Energy Oy kustantaa neljän tuulivoimalan sijoittamiseksi tehtävät kaavan laatimisen osat ja kunta vastaa teollisuustoimintojen kaavoittamisen kustannuksista.

Mikäli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus vaatii Hietaselän lähienergiahankkeen toteuttamiseksi ympäristövaikutusten arviointia, tulee siihen liittyvät selvitykset ja toimenpiteet kokonaan Skarta Energy Oy:n kustannettavaksi.

Elinympäristöjohtaja:

Ehdotan, että:

1. Kunnanhallitus päättää kumota aikaisemmin 22.6.2021 § 41 päättämänsä Utajärven teollisuusalueen osayleiskaavan laatimispäätöksen ja linjaa, että osayleiskaavat laaditaan erikseen Hietaselän alueelle ja laajennetulle teollisuusalueelle.
2. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se käynnistää Hietaselän lähienergiaosayleiskaavan laadinnan MRL 77 a §:n mukaisena osayleiskaavana.
3. Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan kaavoitus sopimuksen ja lähettää sen edelleen valtuustolle tiedoksi.

KUNNANJOHTAJA:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä elinympäristöjohtajan ehdotuksen kohdan 1 ja lähettää kohdan 2 edelleen valtuuston hyväksyttäväksi ja kohdan 3 edelleen valtuustolle tiedoksi.

Asian käsittely:

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pentti Tuovinen jääväsi itsensä tämän asian käsittelyn ajaksi ja poistui kokouksesta klo 9.31. Tuovinen omistaa maata lähienergiaosayleiskaavan suunnittelualueella.

Pasi Pentinpuro toimi puheenjohtajana tämän asian ajan.

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.34.

Pentti Tuovinen palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen klo 10.12.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin.

Valt 24.03.2022 § 16

VALTUUSTO:

Valtuusto päättää:

1. Käynnistää Hietaselän lähienergiaosayleiskaavan laadinnan MRL 77 a §:n mukaisena osayleiskaavana.

2. Merkitä tiedoksi liitteenä olevan kaavoitussopimuksen.

Asian käsittely:

Pentti Tuovinen jääväsi itsensä ja poistui paikaltaan klo 18.52. Tuovinen omistaa maata lähien energiaosayleiskaavan suunnittelualueella. Varavaltuutettu Eero Pirttikoski osallistui kokoukseen tämän asian käsittelyn ajan.

Petteri Leinonen esitti, ettei valtuusto käynnistää 1. kohdan mukaisen MRL 77 alähiosayleiskaavan laadinnan ilman tuulivoimaa, vaan edetään vesi- ja aurinkoenergialla. Lisäksi merkitään tiedoksi kaavoitussopimus ilman tuulivoimaa. Riikka Juntunen ja Pertti Kamula kannattivat Leinosen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kunnanhallituksen pohjaesityksestä poikkeava ehdotus, suoritetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen pohjaesitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Leinosen esitystä äänestävät EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys. JAA ääniä annettiin 14 ja EI ääniä 5. Valtuuston päätökseksi tuli kunnanhallituksen esitys.

Pentti Tuovinen palasi paikalleen tämän asian jälkeen klo 19.28 ja Eero Pirttikoski poistui kokouksesta.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin.

KH 29.11.2022 § 281

VALMISTELIJA:

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen, p. 050 387 1973

Utajärven kunnanvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 24.3.2022 § 16 käynnistää oikeusvaikutteisen Hietaselän lähien energiaosayleiskaavan laatimisen. Hietaselän lähien energiaosayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää yleiskaavan mukaiset tuulivoimaloiden rakennusluvut.

Hietaselän alueelle laadittavan osayleiskaavan on tarkoitus mahdollistaa enintään neljän tuulivoimalan, aurinkovoimaloiden sekä muun teollisen toiminnan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 260 metriä. Tuulivoimaloiden suunnittelusta ja rakentamisesta vastaa Skarta Energy Oy. Utajärven kunnan tavoite puolestaan on muodostaa uusi teollisuustoimintojen alue. Toimijoiden

yhteinen tavoite on saada aikaan lähienergia-alue, jossa energian tuotanto ja kulutus tapahtuu samalla suurella kiinteistöllä.

Osaleiskaavan suunnittelualue on noin 460 ha ja se sijaitsee noin 1,5 kilometriä Utajärven taajaman lounaispuolella. Osaleiskaavan alue sijoittuu maa- ja metsätalouskäytössä olevalle pelto-, metsä- ja suoalueelle. Osaleiskaavan alueella ei sijaitse vakituisia asuinrakennuksia eikä lomarakennuksia. Alueelle sijoittuu yksi muussa maa- ja metsätalouskäytössä oleva rakennus. Alustavien suunnitelmien mukaisilta tuulivoimaloiden paikoilta on etäisyyttä lähimpään asuinrakennukseen 1,2 km. Tuulivoimapuiston ja alueelle sijoitettavan aurinkoenergian verkkoliityntä toteutetaan maakaapelein rakennettavalle Vasikkamaan sähköasemalle ja sieltä edelleen nykyisen 110 kV:n voimajohtoaukon rinnalla Utasen sähköasemalle.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa tai vireillä olevassa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa ei ole osoitettu lähienergiaosaleiskaavassa suunniteltujen toimintojen kanssa ristiriitaisia kaavamerkintöjä. Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja. Lähimmät voimassa olevat yleiskaavat ovat noin 500 metrin etäisyydelle sijoittuva Kirkonkylän osaleiskaava 2010, noin kilometrin etäisyydelle sijoittuva Kirkonkylä-Vaala osaleiskaava 2035 sekä noin 1,5 kilometrin etäisyydelle sijoittuva Oulun seudun yleiskaava 2020. Lähimmät asemakaavat ovat Mustikkakankaan teollisuusalueen asemakaavan muutos ja laajennus I (hyväksytty 25.03.2021) ja II (hyväksytty 30.06.2021) noin 1,5 kilometrin etäisyydellä sekä Kirkonkylän asemakaavan kokonaispäivitys (hyväksytty 22.06.2022) noin 1,2 kilometrin etäisyydellä. Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole vireillä olevia asema- tai yleiskaavaprosesseja.

Maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (MRL 62 §).

Elinympäristöjohtaja:

Ehdotan, että kunnanhallitus päättää hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa sen nähtäville, pyytää siitä viranomaislausunnot sekä kuuluttaa kaavan vireille.

KUNNANJOHTAJA:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä elinympäristöjohtajan ehdotuksen.

Asian käsittely:

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen esitti, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan lisätään sivulle 17 kohtaan 6 ”LAADITTAVAT SELVITYKSET” viitasammakkoselvitys. Kaavoitusprosessin aikana laadittavia selvityksiä ja selvitystarpeita täydennetään mm. suurpetoselvityksellä.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 11.00-11.05.

KUNNANJOHTAJAN MUUTETTU PÄÄTÖSESITYS:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa sen nähtäville, pyytää siitä viranomaislausunnot sekä kuuluttaa kaavan vireille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan lisätään sivulle 17 kohtaan 6 ”LAADITTAVAT SELVITYKSET” viitasammakkoselvitys. Kaavoitusprosessin aikana laadittavia selvityksiä ja selvitystarpeita täydennetään mm. suurpetoselvityksellä.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin.

KH 06.11.2024 § 213
82/10.02.02/2022

VALMISTELIJA:

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen, p. 050 387 1973

Hietaselän maankäytön strategia ja hankkeen olemus on täsmentynyt vuoden 2024 aikana. Kaavoitusprosessissa on osoittautunut haastavaksi sovittaa yhteen teollisuuden toimintojen aluetta ja energiantuotannon alueet. Kunta keskittää teollisen toiminnan kehittämisen toistaiseksi täysin Mustikkakankaan teollisuuden asemakaava alueelle. Kunta omistaa Hietaselässä noin 220 hehtaaria yhtenäistä maa-alueita.

Hietaselän kehittämisessä keskitytään tuuli- ja aurinkoenergian kehittämiseen sekä energianvarastointiin.

Kunta on tehnyt alkujaan tuulivoimaloiden maanvuokrasopimukset Salpatuuli osuuskunnan kanssa. Salpatuuli on antanut vuoden 2022 alkupuolella Skarta Energy Oy:lle oikeuden tehdä kaavoitussopimus kunnan kanssa neljän (4) tuulivoimalan kaavoittamiseksi.

Hankkeessa pitää sopimuksia päivittää, koska Salpatuuli vetäytyy kokonaan pois Hietaselän hankkeesta. Salpatuuli luovuttaa maanvuokrasopimuksen tuulivoimaloiden osalta Skarta konsernin omistamalle Skarta Energy Hietaselkä Oy (3484256-4) yhtiölle. Yhtiö jatkaa tuulivoimahankkeen kehittämistä Hietaselän alueelle.

Skarta Oy:n ja kunnan välistä kaavoitussopimusta (oheismateriaali) pitää päivittää. Kaavoitussopimukseen tulee osapuoleksi Skarta konsernin omistama Skarta Energy Hietaselkä Oy (3484256-4) yhtiö.

Hietaselän alueen maankäytön suunnitelma on muuttunut alkuperäisestä siten, että nyt se käsittää uusiutuvan energian tuotantoa ja sähkön varastointia. Kaavoitusprosessi palvelee täysin elinkeinoelämän

hankekehitystä. Hankkeen luonne on muuttunut energiahankkeeksi. Tällöin kaavoituksen kustannuksista vastaa hanketoimija (vrt. Tuulivoiman kaavoitus).

Skarta konsernin omistama Skarta Energy Hietaselkä Solar Oy kehittää Hietaselän kunnan omistamille alueille aurinkovoimapuiston tuulivoima-alueiden ulkopuolelle. Alueiden käytöstä laaditaan maanvuokrasopimus yhtiön kanssa (oheismateriaali). Maanvuokrasopimuksessa sovitaan mm. suunnitteluajan ja toiminnan aikaisesta vuokrasta, hankkeen aikataulusta, sopimuksen purkuehdoista ja elinkaaren lopun purkuvakuudesta.

KUNNANJOHTAJA:

Kunnanhallitus

1. hyväksyy tuulivoimaloiden maanvuokrasopimuksen siirtämisen Salpatuuli osuuskunnalta Skarta konsernin omistamalle Skarta Energy Hietaselkä Oy:lle (3484256-4).
2. hyväksyy kokouksessa esitellyn päivitetyn kaavoitussopimuksen ja valtuuttaa elinympäristöjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.
3. hyväksyy kokouksessa esitellyn maanvuokrasopimuksen Skarta konsernin omistaman Skarta Energy Hietaselkä Solar Oy:n kanssa aurinkovoima-alueen kehittämiseksi Hietaselän hankealueelle.

PÄÄTÖS:

1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä asia käsiteltiin §214 jälkeen.
Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Pentti Tuovinen jääväsi itsensä tämän asian käsittelyn ajaksi ja poistui kokouksesta klo 11.49. Tuovinen omistaa maata lähienergiaosayleiskaavan suunnittelualueen rajalta.

Valittiin kokoukselle puheenjohtajaksi Heikki Soronen tämän asia käsittelyn ajaksi.

Maija Paavola siirtyi etäkokoukseen klo 11.50.

Petri Leskinen, Maija Koistinen, Tommi Väisänen, Maija Paavola, Vuokko Paso ja Reetta Tuovinen-Salo poistuivat kokouksesta klo 12.08.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 12.08 – 12.48.